

Mijn weekblad

Redacteur Ton Oosterhuis

Met ingang van dit nummer van *Mijn weekblad* heb ik moeten besluiten de omvang uit te breiden tot twee pagina's. De reden daarvoor is dat die ene pagina mij te weinig ruimte bood om aan de eisen van een weekblad te kunnen voldoen. Zo ontbraken zowel de traditionele puzzelrubriek als ook de even traditionele literaire bijlage. Beide gebreken kunnen nu worden opgeheven. Deze week begin ik met mijn puzzelrubriek. Volgende week de eerste literaire bijlage. En dan zo elke week, om en om puzzel en literair. Ik hoop mijn lezers en lezeressen daarmee te plezieren.

De geheimen van Gizeh en mijn liefde voor de wiskunde

In mijn boek *De geheimen van Gizeh*, dat vorige maand zo positief werd besproken in het wiskundetijdschrift *Pythagoras*, onderzocht ik de wiskunde van de oude Egyptenaren. Hoe rekenden zij? Hoe werkten hun landmeters en hun architecten? Wie bereid is mijn betoog te volgen zal merken hoe hun geheimen worden onthuld en op basis van welke heilige getallen zij het wereldwonder van de Grote Piramide schiepen.

Mijn liefde voor de wiskunde dank ik aan mijn allereerste wiskundeleraar aan het lyceum in Zaandam. Zijn eerste lessen algebra en meetkunde heb ik nooit vergeten. De herinnering aan deze wiskundeleraar George Louis Jambroes leidt mijn gedachten terug naar de oorlogsjaren.

De jodenvervolging van die jaren greep steeds dieper in het schoolleven in. Onze aardrijkskundeleraar heette Polak. Hem hebben we nooit weer gezien. De natuurkundeleraar Elte verdween eveneens, maar is na de oorlog teruggekeerd. Van hem weten we dat onze wiskundeleraar George Jambroes in de herfst van 1940 als een der weinigen de moed had te weigeren toen van hem een daad tegen zijn eigen geweten werd geëist: Ik

citeer uit Dr L. de Jong, *Het Koninkrijk der Nederlanden in de Tweede Wereldoorlog*:

“In heel enkele gevallen werd de invulling van de Ariërverklaring geweigerd: door (...) een leraar aan het Lyceum te Zaandam, George Jambroes (‘midden in de volle leraarskamer stond hij. “Wie doet mij na?” riep hij uit en verscheurde het formulier. Dezelfde avond verliet hij Zaandam’, aldus een brief van W.S.H. Elte aan J.Presser, dd 16 okt. 1965) “

Voor ons, zijn leerlingen, was zijn plotselinge verdwijning alleen maar raadselachtig. Niemand vertelde ons iets en niemand van ons wist wat hem was overkomen. Pas na de oorlog kregen we te horen dat hij was ontkomen naar Engeland. Als ex-militair was hij meer dan welkom in Londen en al na een jaar kreeg hij de opdracht als geheim agent naar Nederland terug te keren. In de nacht van 26 op 27 juni 1942 werd hij gedropt, maar bij zijn aankomst meteen gearresteerd, verraden in het kader van het beruchte ‘Englandspiel’. Na ruim twee jaar gevangenschap werd hij begin september 1944 met tientallen collega-agenten op wrede wijze om het leven gebracht in het Oostenrijkse concentratiekamp Mauthausen. Het tragische en vergeefse leven van een echte held.

Weer rumoer rond Buma

Volgens *de Volkskrant* van vrijdag 8 juli heeft nu zelfs een kamerlid van het CDA vragen gesteld over het aanhoudende rumoer rond Buma, aangewakkerd door een paar ontevreden auteurs. Als oud-voorzitter van die club verbaast het me wel. Het is een herhaling van wat zich enige tientallen jaren geleden afspeelde, o.a. in de kolommen van *Vrij Nederland*. In de tijd dat ik voorzitter was (en ook onder mijn opvolger Jan Boerstoel) is het altijd rustig gebleven. De invloed van de uitgevers was niet groter dan die van andere belanghebbenden. Er was altijd een regeringscommissaris die alle handelingen van het bestuur nauwlettend volgde? Is er iets veranderd? Of is dat kamerlid niet goed ingelicht? Als je ouder wordt begint de werkelijkheid je te ontglippen.